

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1^h 6. uri popoldne.

Štev. 284.

V Ljubljani, v soboto 12. decembra 1885.

Letnik XIII.

Narodi na Balkanu.

I. Bolgari.

Vstreči utegnemo marsikteremu čitatelju, ako podamo kratke črtice o narodih balkanskih, ki so bili do najnovejšega časa pod izesom turškim.

Ni je skoraj države v Evropi, ki bi imela po narodnosti, veri, šegah in navadah tako raznovrstne podanike, kakor Turčija.

V temni starodavnosti so stanovali na balkanskem polotoku Trako - Iliri, mnogoštevilni in mogočen narod. V drugem stoletju pred Kr. prikazali so se na Balkanu zmagonosni Rimljani in začetkom našega štetja so bili gospodarji na jugu. Rimska omika se je širila po cvetočih pokrajinah posebno od one dóbe, ko je Konstantin Véliki prestavil svoj prestol iz Rima v Carigrad. Toda viharo in tužno je bilo življenje vzhodno-rimskega carstva. Že leta 376 pridrvé se v deželo divji zahodni Goti, pol stoletja pozneje strašni Atila, takoj za njim vzhodni Goti. Kri in pepel kazala sta sled požigajočih narodov od črnega morja do vrta evropskega, gorke Italije. Hunske čete pregnale so bile ob enem veliko in mirno pleme slovansko iz njegove širne domovine, severo-vzhodne Evrope. S koncem petega stoletja razrušili so slovanski rodovi bizantinske trdnjave ter se naselili po balkanskih pokrajinah. Sredi šestega stoletja so se približale čete slovanske jadranskemu morju, slavnemu Solunu in starodavnemu Carigradu. Visoke službe so opravljali Slovani na dvoru bizantinskem. Slavni sta imeni car Justinijan iz slovanskega Brdnjana in njegov hrabri vojskovodja, največi junak svojega časa, mnogooppevani Belicar. Okoli l. 750 je bil poslovanjen ves Balkan, celó po klasiški Grški do najjužnejih bregov so se naselili slovanski rodovi.

S početka niso bili zedinjeni v politično celoto. Leta 679 pa prebrodi Donavo pod vojvodo Asparuhom finsko pleme Bolgarov ter si podvrže slovanske rodove med Moravo, Donavo, Balkanom in Vardarom. Nastala je mogočna slovanska država, carstvo bolgarsko. Pleme bolgarsko se je popolnem vtopilo v slovanski večini, ostalo je le ime Bolgar. Mnogokrat so prihrumeli Bolgari pred vrata grškega Bizanca;

grški car mogel si je le z darili ohraniti prestol. Mogočni bolgarski vladar Krum razširil je meje svoje države do Carigrada in na severu do podnožja visoke Tatire ob viru Tise. Največo slavo je dosegla bolgarska država pod Simonom najmlajšim sinom l. 861 od sv. Metoda krščenega kneza Borisa. Prevzel je vladó l. 888. Životopisec Simonov piše: V čednostih in dobroti srca je bil podoben svojemu očetu, plamenel je v gorečnosti za cerkev božjo. Potolkel je v krvavih bojih grškega cesarja Leva. Madjare in Srbe, od papeža Formoza je dobil carski naslov.

Po smrti Simonovi je pešala slava bolgarske države. Njegov sin Peter je bil nesrečen. Napadli so ga Grki, Srbi, Madjari in Rusi. Po mnogoletnih bojih je razrušil bizantinski cesar Bazilij bolgarsko državo l. 1011. Mnogo krvi se je še prelilo v teku let po cvetočih ravninah in „zelenih gorah“ bolgarskih, dokler ni Dušan, silni car srbski, okoli srede 14. stoletja popolnem porazil vojne bolgarske. Vsled nejedinstvi balkanskih Slovanov zmagali so Turki 26. avgusta 1371 pri Marici in na Kosovem polju l. 1389. Kar niso mogli grški cesarji, storili so Turki. Zlomili so vrat bolgarskemu narodu in skrbno čuvali, da so spali smrtno spanje do najnovejšega časa. Do l. 1396 je bila že vsa bolgarska država do Donave pod turško oblastjo. Med vsemi turškimi podaniki so največ pretrpeli Bolgari. Največi krivice so jim delali turški spahi (vlastelini, grajščaki). Koliko let so hodili Bolgari robovat v Carigrad turškemu sultanu, kdo popiše razuzdanost turških paš v bolgarskih mestih!

Poleg Turkov so bili Grki Bolgarom najhujši sovražniki. Z lažjo in zvijačami so Grki nagovarjali turške sultane, da vničijo Bolgarom vsa prava. Najdalje so se Bolgari potegovali za nezavisno bolgarsko cerkev. Zanimljiv je boj, kterege so bojevali s carigrajskimi patrijarhi. Imeli so svojega nezavisnega očaka v Prjeslavju in pozneje v Trnovu. Pa Selim II. (1566—1574) jim je zatrl nezavisno cerkev, podredil jih je grškemu očaku v Carigradu. Zadnja obramba bolgarske narodnosti je pala v Ohridi, 16. januarja 1767, ko je moral nadvladika Arsenij na povelje sultana Mustafe III. solznih oči in tresočo roko podpisati svoj odstop. Grški duhovniki, smrtni sovražniki bolgarskega naroda, so se vsuli v deželo. V grškem

jeziku učili so v šoli in cerkvi. Črnili so Bolgare v Carigradu kot trdovratne upornike in drli ljudi, kakor turški paše.

Ta boj na verskem polju razvnel je Bolgarom pomirjeno kri. Oprostiti so se hotli fanariotov in carigrajskega očaka. Zahtevali so kakor Srbi, Rumuni in Grki nezavisnost svoje cerkve. Niso sprejeli od grških očakov imenovanih vladik. Neznosni davki, turška grozodejstva in fanatični fanarioti so prisilili Bolgare, da se z mečem v roki otresejo grozovitega jarma. Leta 1821, 1836, 1841, 1849, 1857, 1867 vihtel je Bolgar meč za „krst častni in svobodu zlatnu“.

Obožani, stoletja tlačeni narod želi si svobode. Vzbudila se je v srcih bolgarskih narodnostna ideja, turška vlada postala jim je tuja, neprenosljiva.

V teku stoletij se je skrčilo njihovo število, nezavedni so bili, pozgubljali so se med Grki, Srbi in Vlahi. Netolerantnost grške duhovščine pregnala jih je mnogo tisoč od ognjišča, iz hiše. V Besarabiji jih je naseljenih do 50.000. L. 1861 se je izselilo 10.000 Bolgarov na Krim. Celó v Mali Aziji se nahajajo sledi njihovega rodú.

Danes ni na Balkanu mnogo nad 5 milijonov Bolgarov. Vera je bila edina vez, ki jih je vezala do najnovejših dni. Večinoma so ostali kristjani, in sicer pravoslavni, okoli 60.000 jih je rimsko-katoliške vere, 300.000, po drugih virih (Suknarov) le 50.000 jih je sprejelo mahomedanstvo.

Sedanji Bolgari so mirne narave, pa v navdušanji za pravico in svobodo imajo hrabro sreč in močno pest, kakor so pokazali zadnji boji s Srbi. Tudi na slovstvenem polju so se začeli gibati. Vstajajo se šole, mlade Bolgare pošiljajo na inozemska vseučilišča, ki se kot narodni učitelji in voditelji vračajo v domovino. Ko so bile po krimski vojni vsem narodom v Turčiji priznane enake pravice, ustanovili so v Carigradu časopis „Bolgarija“, ki je odkrival svetu rane naroda bolgarskega.

Je li toraj opravičeno, da bi morali na veke Bolgari nositi tuj jarm ter tavati v temi turškega polumeseca? Želé se združiti, otresti se tujega jarma ter zasesti mesto, ktero jim gre po pravici med narodi. Zemlja je rodovitna, narod je delaven, lega

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

XI. Kaj mora komisar Geravs v Štanjelu doživeti.

„Geri, no, daj, stopaj! In ti, golotrebušnik, kak bes te je danes panal, da si tako len! Presneta smola ti oslovská! Podvizajta se, no, še nikdar nista vozila take učenosti in pobožnosti, kakor danes. No, kmalo bodeta doma, pa dobita slame in ajdovice, tudi rožja ne manjka, včera s mo ga nabrali, hru-stala bodeta, da bo kaj! Hi! geri, oslovská koža!“

Tako je poštevál France Peconov, že petdesetleten možiček, huljast, po obrazu ves kosmat, prav nemarno oblečen; s pod debelega čela, pod katerim, kakor so pravili, je bilo več slame, kakor možganov, gledali ste mu dve očesi, ki ste si vedno premikali, zapirali in odpirali, kakor o vetru vrata brez klju-

čavnice, da ni bilo nikdar mogoče Francetu skozi oči v srce pogledati; hodil je navadno bos po svetu, pa vendar ne brez čevljev, ktere najdemo zdaj privezane zad na ojesu malega vozička, kterege peljeta dva kraška oslička. Ravno ju poganja od Pristave gori v Štanjel vkreber proti vzhodnim vratom Štanjelskim, in da svojo in oslovsko čast reši, ubogi trudni pari neprenehoma poganja in jima z dolgim kolom na desno in levo premérja suha rebra.

Ravnokar je dospel do vrat.

„Kaj pa vozariš, France?“ vprašajo ga nekteri možje, ki so na kamnu sedé pogovarjali se.

„Samo učenost in pobožnost in vse molitve. Kdor hoče v nebesa, naj le gré za mojimi osli. Naložili so mi vse učne bukve, iz kterih molijo naši gospodje. Pravijo, da do zdaj naši gospodje nunci niso prav molili, da treba drugače, namreč kakor cesar ukaže. Naš komisar Geravs bo pre naredil vse stare molitve, da bodo bolj luterš. Tudi Bog da se bo zdaj malo popravil.“

„Hi! geri! Kaj pa stojita!“ S temi besedami

sprejme Pecón osla, ki sta se med tem vstavila, ter ju v Štanjel požene. A ko privozi po ozki ulici gori pod cerkev, ga nepričakován dogodek vstavi.

Pred Štanjelsko cerkvijo bila je takrat občinska dvorana štirivoglato zidana; zidovje in okna te dvorane so bile še pred nekaj leti videti. Bilo je to ostanek daljšega enostropnega poslopja, kjer so Štanjelci nekdanj imeli svoj arhiv in knjižnico. Za nepamtnih časov je vse pogorelo in ostal le zadnji konec, kjer so napravili dvorano za shrambo občinskega arhiva in drugih reči. Ta dvorana, kakor tudi nekdanje poslopje, stala je na obokih, pod kterimi je peljala cesta, tako, da je bil ta prehod skoraj podoben prerovu (tunelu).

Ko je Krišpin Geravs v Štanjel prišel, izvolil si je koj to dvorano za svojo izvanredno pisarno; tu ga je bilo najti posebno o četrtnih, o nedeljah in praznikih in sploh o družih priložnostih, ko je več ljudstva prihajalo v Štanjel, ali je pa sam imel objaviti nov ukaz cesarski. Tudi danes je tu. Ravno odpira visoko okno na vzhodno stran in je hoče vtrditi, kar h kratí obstoji in zravnavši si naočnike

dežele ugodna, modra in pravična vlada omogočila bi združeni Bolgariji, da postane v kratkem časi cvetoča dežela.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. decembra.

Notranje dežele.

Najhitreje med vsemi deželnimi zbori dovršil je letos svojo nalogo *deželni zbor isterski*, kterega je v ponedeljek zvečer deželni glavar, dr. Vindulich, s trikratnim „živio“ na presvitlega cesarja sklenil. Preden so se poslanci razšli, naročili so še deželnemu glavarju, da naj o novem letu izroči presvitlemu cesarju vošilo dežele z zagotovilom vdanosti.

Veliko gnjilega mora v *Dalmaciji* biti, če se smé na to sklepati iz raznih interpelacij, ki so jih minuli ponedeljek stavili razni poslanci v deželnem zboru. Srbski poslanec, dr. Bjelanović, zgrabil je vlado zaradi okrajnega glavarja v Spljetu, barona Conrada, kako da je le-ta še vedno v javni službi in ne že zdavnej v disciplinarni preiskavi, ker je v nekem spisu najvišjemu sodnemu dvoru objavil, da dalmatinski advokati niso poštenjaki in da sodniki pristransko sodijo. Če rečemo, da je večina enih kakor drugih laška in da v Dalmaciji Srbje z Lahi in lahoni postopajo v javnem in političnem življenju, bodo naši čitatelji takoj vedeli, kam v tej in v naslednjih interpelacijah pes taco moli. Okrajni glavar, baron Conrad, je pa neki strogo avstrijski uradnik. Poslanec vitez Simić, tudi Srb, interpeliral je vlado, zakaj da se je letos srbskim čitalnicam Ciril in Metodova slavnost prepovedala, hrvaškim pa ne. Poslanec dr. Bakotić (Srb) je stavil interpelacijo, zakaj se je srbskim in črnogorskim časnikom odtegnila pravica dohajanja v Dalmacijo, dalje zakaj je okrajni glavar Spljetski, baron Conrad, še vedno v službi, ker so pričinja proti njemu pri okrožni sodnji v Spljetu preiskava zavorlo hudodelstva zlorabe uradne oblasti, in končno, zakaj da se je poklical nadsodnijski svetnik Berčić za vodjo ondašnje nadsodnije, ker so vendar pred njim še štirje stareji gospodje nadsodniki bili in zakaj da se vlada pri nastavljanju sodnikov vedno toliko ozira na politično njihovo mišljenje. Kakor se vidi, so dalmatinski Srbi veliko bolj „irredenti“, kakor pa Avstriji prijazni, zatoraj je tudi potrebno, da Avstrija gleda pri nastavljanju uradnikov na njih političen značaj. Mar li naj vlada „iredentarijem“ in nasprotnikom Avstrije važne službe izročuje? To bi se reklo mačka k slanini, kozla pa v zelnik za čuvaja postaviti.

Poročali smo, ni še dolgo, da je najviši uradnik za ministrom v naučnem ministerstvu, sekcijski načelnik Fidler, podal se v pokoj, in da je imenovan na njegovo mesto *grof Enzenberg*, do tedaj c. kr. dvorni svetnik v Gradcu. Danes prinašamo nekaj črtic iz njegovega življenja, kajti dobro vemo, da se je ta in oni že vprašal, od kod in čegav da je ta grof Enzenberg, ki je kar h krati tako veljaven mož postal, da vsi časniki o njem pišejo. Rodil se je leta 1841 na Tiroljih. Oče njegov je bil Franc Jožef grof Enzenberg, ki je bil tedaj c. kr. kamornik in tajni svetnik, in mati Ottilija rojena grofinja Tannenberg v Inomostu; ime mu je pa Artur. Latinske šole dovršil je v Inomostu, univerze pa v Loevnu na Belgijskem, na Dunaji. Gradci in Inomostu, kjer je postal leta 1865 v 24. letu svoje starosti doktor pravo-slovja. Kmalu na to postal je okrajni komisar in je prišel pod Hohenwartovim ministerstvom v ministerstvo notranjih zadev. Leta 1872 prestopil je v ministerstvo za nauk in bogočastje, kjer je postal ministerialni koncipist in je ostal do leta 1875. Tistega

leta postal je pa c. kr. okrajni glavar v Meranu. Tri leta pozneje dvignil se je v dostojanstvo namestniškega svetnika ter se je ob enem preselil v Bregenz na Predarlško za vodjo ondašnjega okrajnega glavarstva. Leta 1882 imenovali so ga za c. kr. dvornega svetnika in v Gradec poklicali k cesarskemu namestništvu namesto rankega barona Myrbacha. Naslovov ima grof Enzenberg že danes silno veliko, ter ima poleg družih dostojanstev tudi ono c. kr. kamornika, gospoda in kmeta na Tiroljih, Koroškem in Štajarskem. V naučni stroki toraj grof Enzenberg ni noben neizvedenec, kajti njegovo poprejšnje službovanje v naučnem ministerstvu odkrilo mu je marsikaj na tem polji. Sploh pa o njem trdijo, da je izredno nadarjen in nevtrudljivo delaven. Toraj je dobil minister Gautsch po vsem vrednega uradnika in krepko podporo.

Madjarski naučni minister je ravnokar izdal poročilo o šolstvu za l. 1883/84. Števila tukaj marsikaj pokrivajo, a vendar dosti glasno govoré. L. 1869 je bilo na Ogerskem in Erdeljskem 5919 ljudskih šol z madjarskim učnim jezikom, l. 1884 7938; v tem času se je pa znižalo število nemških šol od 1232 na 676, slovaških od 1822 na 1378, rusinskih od 473 na 286. — Po pravici se moramo čuditi, kako je to mogoče, ker vendar poročilo drugej pravi, da so bili, kar se tiče šolskega obiskovanja Nemci prvi, Slovaki drugi, a Madjari še le tretji. Kako se to strinja z nazadkom nemških in slovaških šol? Ali morda za te šole ne velja postava, da se mora vsak otrok podučevati v maternem jeziku? Postava se pri teh ali ne spolnuje, ali pa uradne date nimajo nikake vrednosti. — Vendar Madjari trdijo, da se smeje vse narodnosti prosto razvijati; sicer se tudi ta sporočila nikakor ne vjemajo z onim pismom ministra Treforta do Požunskih volitev, v katerem pravi, da se Ogerska nagiba k propadu.

Včerajnji člankar „Slovenčev“ izrekel je o *Rusih* jako resno in pomenljivo besedo, da, kakor jih kot Slovane sicer obrajtamo, si vendar kot podaniki Rusije biti ne želimo. Prav to misel zabilježila je skoraj ob tistem času „Politik“ v Pragi in vendar, kako daleč sta si bela Ljubljana in zlata Praga! Misel ta pa vsekako dokazuje, da, če se h krati pojavi med Čehi in med Slovenci vjemajo tudi povsod iz drugega vzroka, toda na obeh krajih s tistim zaključkom, da morajo resnična biti, in da ima trdno podlago. Ker je po eni strani, po kateri jo je namreč naš člankar razjasnoval, že znana, oglejmo si jo danes iz druge, iz českega stališča. Povod ji je bil dopis iz Londona, ki ga je prijavil Aksakov „Rus“ in se blizo tako-le glasi v najkrepkejših potezah: „Na Dunaji zmagala bode Rusija sovražnike Slovanov; v Dunajskem cesarskem gradu dala bode Rusija povelje, da se ji podvrže Bospor in v cerkvi sv. Štefana oklicala se bode velika slovanska država. Kedar bode Dunaj v ruskih rokah in to več časa, tedaj bodo zginili vsi sovražniki Slovanov“. Nekako čudno bere se taka pisarija navzlic Skierniewickemu in Kromeriškemu prijateljstvu in „Politik“ tako pišačenje naravnost bedarijo imenuje. Ob tej priložnosti pa „Politik“ tudi pravi, da preden bi se na Dunaji v sv. Štefana cerkvi velika slovanska država oklicala, bi se morali vendar poprej avstrijski Slovani o tem poprašati. Med nami ga pa pač ni, ki ima le količkaj zdrave pameti, da bi si kaj takega želel. Kar si mi, avstrijski Slovani, želimo, je, da bi živeli tudi še na dalje složni in zadovoljni na podlagi narodne ravnopravnosti v naši ljubi Avstriji. Kakor nas ni volja nemškemu državnemu jeziku umakniti se z našim slovanskim jezikom, ravno tako malo bi si dali vpeljati ruščino za državni jezik. Mi se držimo zvesto naše prave avstrijske ideje in to bodemo vedno branili! To se reče, da to je moška beseda, ktero vsak čas „Slovenec“ popolnoma

in podpiše in ne motimo se, če mislimo, da z nami tudi vsi naši prijatelji.

Vnanje države.

Najvažnejša novica iz Balkana je danes ta (če je resnična), da so sedaj vse velesile, razun male Srbije, pripravljene pripoznati *bolgarsko zjednotenje*, Aleksandra pa za generalnega guvernerja v Istočni Rumeliji. Novica prišla je z Dunaja iz palače ruskega poslanstva, kjer so menda zopet iz Petrograda zvedeli, da se Rusija ne bo nič več upirala bolgarskemu zjednotenju, če Turčija nima nič proti njemu. Turčija sedaj čaka, da ji bodo to, kar so ji Angleži, Francozi in Lahi že večkrat pravili, da bi bilo namreč za-njo in za svetovni mir najbolje, če bolgarsko zvezo pripozná, najmenitneje tri velesile same nasvetovale, da naj se izreče za združenje Istočne Rumelije z Bolgarijo, kterima naj se potem bolgarski knez na čelo postavi za generalnega guvernerja. Če se to vresniči, potem bo pa kmalo mir in bo svet morda že v kratkem času doživel vstajenje bolgarske kraljevine od mrtvih. Evropska diplomacija se je pa pri Bolgarih zopet enkrat neumrljivo blamirala, ker se je morala konečno njihovim pravičnim željam in zahtevam vdati. Evropa je v Carigradu sklenila, da pošlje v Filipopolj turških državnikov, Bolgari so pa sklenili nedavno pri škofu zbrani, da teh državnikov ne bodo sprejeli in pri tem je tudi ostalo. Turški možje so res prišli v Filipopolj, pa so zopet oditi morali na telegrafični poziv Turčije. Eden teh mož, Gabdan Effendi, podal se je v Sofijo, kjer bo ostal za turškega zastopnika, drugi, Hebib Effendi, se je pa v Carigrad povrnil, kjer pripoveduje, da Bolgari enoglasno zahtevajo združenje in nič drugega kot združenje. Tega bi jim bila Evropa tudi brez Carigradske konference že zdavnej lahko dala in bi si bila najnovejša brezvspešna posvetovanja lahko prihranila.

Bolgarom jelo se je že po Rusih zdehati. Komaj so se z veliko silo otresli in vbrani Srbov, kteri so jim na treh straneh v deželo vhajali, si že sami glave belijo, kako bi se zopet z Rusi sprijaznili. Po dolgem ugibanju sklenili so napraviti velik naroden tabor, na katerem bodo vse le samo: „Živela Rusija, živio Rusi, in živio car Aleksander“, kričalo. Če se to ne bode pomagalo, moral se bo knez Aleksander sam dvigniti na pot proti Petrogradu, da ondi popravi in v red spravi, kar mu je Avstrija s svojimi spletkami pokvarila (po njihovih mislih namreč), kajti le ona sama je, po bolgarskem sumničenju, vzrok, da se je vojska med Srbi in Bolgari začela. Ko bi Milan ne bil na Dunaji dobil 25 milijonov za mobilizacijo na posodo, pa bi se ne bil mogel vojskovati. Glejte si — kakor bi se kralj ne bil mogel obrniti kam drugam po nje! Nikjer bi mu jih ne bili odrekli, če bi se bila dežela podpisala, ki ima kljubu svoji revščini vendar še marsikaj, na kar še celó žid rad denar posodi. Ker pa pri vsaki reči nekdo mora kriv biti, misli si minister Karavelov, naj bo v tem slučaju Avstrija, na katero smo hudi zaradi tega, ker se je za tepene Srbe potegnila, nam pa zmagoslavno pot do lavo-ričnega grmovja po južni Srbiji preprečila. Je že res, da Bolgari potrebujejo ruske podpore, kakor revež ob hudi zimi gorkega postrešja, toda pri vsem tem jim pa ni treba po Avstriji vdrihati in Avstrije dolžiti, da je ona s svojimi spletkami provzročila najnovejšo res pohujljivo vojsko.

Rusom je že zdavnej žal, da so zapeljani po nasvetih in hujskanju svojega diplomatičnega agenta v Sofiji s knezom Aleksandrom tako grdo postopali, da so ga celó iz vojaških krogov bacnili. Kakor se čuje, car Aleksander že na vgodno priložnost čaka, kako bi bolgarskega kneza za storjeno mu krivico odškodoval. Tem večja postaja pa nezadovoljnost v ruskem ministerstvu zunanjih zadev do svojih brezštevilnih agentov po Bolgariji in istočni Rumeliji, kteri so se vseskozi skazali kot lažnjivi preroki; kajti zgodilo se je ravno nasprotno od vsega, kar so oni v svojih sporočilih Rusiji napovedovali. Njihovih poročil pa car tudi ni še iz prve roke dobival, temveč mu je taiste še le neka nalašč za to iz višjih častnikov in uradnikov sestavljena komisija vžitne pripravljala v podobi generalnih sporočil. Kakor so mu ta generalna sporočila nasvetovala, tako je pa car Aleksander delal. Tako se je zgodilo, da so se poklicali domu ruski častniki, tako je prišlo, da so Aleksandra degradirali, ker se je to dotični komisiji, pravim slamnatim prerokom, tako umestno zdelo. Agenti so jim namreč pisali, da se bo bolgarska vojska takoj razpršila, kakor hitro bi se ji odtegnili ruski častniki. No, hvala Bogu, ni še davno, ko se je ves svet prepričal, da je bila to jako debela laž. In kakor je bilo zlagano to, ravno tako neresnične so bile vse druge novice ruskih agentov o Bolgariji, kterim je Rusija verjela na svojo sramoto.

Berolinski pogodbi se je na Balkanu stališče popolnoma omajalo, tisti pa, ki ga je neprestano in vstrajno stresal, je angleški dosedanji prvi minister lord Salisbury. Turčija mu naravnost očita, da jo je na led speljal in je že napravila trden sklep, da, če Bog dá, da pride zopet Gladstone na krmilo, ona ne bo nikdar več angleškemu šepetanju in prilizovanju ušes nastavljala, temveč rajši postopala z Avstrijcem in Rusom. Angleži, pravi, da so zgubili pri njej vso veljavo, odkar jo je bil

jame gledati na ulico. Z gorenje strani Štanjelske privali se doli po ozki ulici za cerkvijo cela rajda žen, tudi otroci med njimi in kak možki. Pred njimi gré malo sključena, že starikasta medla žena, ki pred seboj na rokah nekaj drži in močno k sebi pritiska, kakor bi se bala, da jej kdo siloma ne iztrga. Kaj je to, se ne dá prav razločiti. Druge pa se gnetejo tik za njo, ihteče se in preteče. A ona, ko se iz ozke ulice izmuzne, kar jame teči okoli cerkve proti občinski dvorani; druge pa se v tek za njo spusté, da jim komaj uide po stopnicah v komisarjevo pisarnico.

„Kak vrag pa je tu?“ zarenči Geravs, stopivši na prag.

Babja vojska umolkne, ker Gerars bil je visok in njegova ostra postavnost navdala je vsakega s strahom. Potem pa stopi na vrata nazaj in veli ženi, ki se vsa preplašena še ni upala prikazati iz dvorane:

„No, pokaži sém žakelj, da bom videl, ali po vsem zadostuje postavnim zahtevam.“

Uboga stopi na prag in davši komisarju žakelj se spet skrije za vrata. Geravs pa razvije žakelj in ga od konca do kraja pregleduje.

„Ali vam nisem rekel, da žakelj mora biti šivan z belim sukancem, in ne s črnim. Zdaj pa velikost, kmalo bomo videli.“

Vzame iz žepa merilo in jamé meriti žakelj na široko in dolgo.

„Že spet ni prav. Postava veli za možé šest čevljev in pol dolgosti, vi ste naredila šest in eno četrto. Ne veste, da možaki so sploh dolgi čez pet čevljev, potem se pa v glavi in nogah nekaj ukrati, tako bi se znalo zgoditi, da se truplo ne bo dalo vštiti v žakelj.“

„Miši boš šival v žaklje in podgane!“ — „Muhe boš lovil!“ — „Mi se nočemo dati v žakljih pokopavati!“ — „Sém žakelj, da ga vržemo na ogenj in sežgemo tisto coprnico, ki zná za mrličé žaklje delati!“ Tako se je odprl babji hudournik in od vseh strani letijo pšice na ubogega Geravs, ki sam ne vé, ali bi se togotil, ali v dvorano se zatekel pred pretečimi ženskami. Dolgo maja z rokami hoteč jih pomiriti in k njim govoriti, a vse zastonj.

(Dalje prih.)

Salisbury tako na led speljal. Česar se pa Turčija bolj boji, kot samega vraga, je pa velik vpliv in plodonosno postopanje Avstrije v Srbiji in pa nekaka govornica poslednje, da misli Rus enako pri Bolgarjih začetni. Koliko da bi v tem slučaju v Carigradu ura bila, Turčija le predobro vé, ki je tako rekoč sama sebi prepuščena in brez pomoči ostala. To vse pa ni drugega, nego nekoliko hud „maček“, s katerim se je Turčija iz omamljive pijanosti prebudila, da pojdejo Srbi, kakor kak Hanibal ali Napoleon, zmagovalni v Sofijo, kjer bodo vničili bolgarsko združenje, Turčija bo pa samo od daleč gledala, z rokami poploskala in „pravo“ vpila. Če pa vse vezi popokajo, bode pa Anglež že še kakó pomagati, mislila si je Turčija, pa se je hudo opekla. Sedaj so se ji pač oči odprle, da Angleževo vodstvo in prilizovanje ni bilo odkritosrčno. Zato mu je obrnila hrbet in bode skušala z Avstrijo in Rusijo vzajemno postopati, če se bo namreč iz omajene Berolinske pogodbe še kaj napraviti dalo, kar je pa jako dvomljivo, kajti razun Srbije obračajo ji več ali manj že vse velesile hrbet. Priznanje bolgarskega zedinjenja, ki ni že več daleč, bo njen račun jako ji nepriljubno prečtalo.

Iz Belgije. V ti deželi stanuje dvoje narodnosti: Francozi in Flamani, ki govoré nekako doljeno nemško narečje. Francoski jezik je dosihmal preobladal po deželi, n. pr. kakor pri nas nemški, a kakor se povsod vzdigujejo zanemarjeni jeziki, vzlasti pa tam, kjer so v večini, tako tudi tukaj v Belgiji. Sicer ima flamanski jezik svojo literaturo, toliko bolj se mu spodobi mesto po učilnicah. Ministerstvo je namreč sklenilo, da ima biti flamanski jezik podučni jezik po vseh flamanskih krajih. Po državnih deklariških šolah se ima podučevati v novejših jezikih le na podlagi flamanskega jezika. Pri drugih strokah se ima flamski jezik le počasi vpejati. Na vseučiliščih, posabno pa v Bruselji bodo vravnali tečaje za izobraževanje flamanskih advokatov. Posebna liga (zveza flamanskih sodnikov, odvetnikov in sicer sodnijskih uradnikov se je osnovala, ki hoče pred sodnijami obravnavati zgolj v flamanskem jeziku. Liga ki se je tako visoko vspela, snidla se je 7. t. m. v Gentu, da sklene, kako se ima vse to izpeljati.

Leto, ki bo skoraj minulo, odkrilo nam je v zvezi s svojim prednikom marsikaj gujilega v višjih finančnih krogih po Evropi. Prišli so namreč na sled raznim sleparijam in goljufijam, ki so že do velikega milijona in še čez segale. Čudili smo se tem veleumom in njihovim spletkam, toda vse to ni še prav nič proti goljufu, ki so ga nedavno v Ameriki obsodili. Prav za prav sta bila dva tiča, prava jastreba, ki sta sklenila, da bota skubla nevedneže in prebrisance, nizke in visoke stanove, dokler bodo kaj perja dajali. Imenujeta se Ferd. Ward in pa Friderik Grant, sin ranjcega velikega predsednika združenih držav. Osnovale ali bolje ustanovila sta si leta 1861 banko, finančni zavod, ki je za vložen denar silno velike obresti po 50 in 60% na leto izplačeval. Imenovana dva bila sta javna načelnika zavoda, tihih sodelavnikov je bilo pa več in med temi sam stari Grant, ki je letos umrl in o katerem smo ob svojem času pisali, da je vse svoje premoženje po takih zavodih zgubil. Pametni možje so sicer druge svarili, da to nikakor ne more imeti dobrega izida, žal, da jih ni nihče poslušal. Tri leta sta sleparila, leta 1884 je pa grozovitno zagromelo. Okoli srede maja je bilo, ko se je podrla na sleparstvu ustanovljena banka in marsikoga kot berača pokopala. Do tega je pa moralo priti, kajti tisti ljudje so gospodarili z denarjem, kakor bi jim bil na drevji rastel, ali bi ga bili iz zemlje kopali namesto rude. O kakem knjigovodstvu niti govorjenja ni in se zarad tega prav natanko niti ne vé ne, koliko milijonov da goljufija znaša. Sodijo pač, da sta ta dva sleparja najmanj svojih 15 do 20 milijonov dolarjev v dobrih treh letih v zrak pognala. Sleparja sta obsojena po 10 let v ječo; a kaj je to za toliko milijonov, za toliko ponesrečenih!

Izvirni dopisi.

S Šenturske gore, 11. dec. Do predvčerajšnjega dneva so se še veselo razcvetale razne cvetlice po naši gori in med njimi že tudi nekaj spomladanskih, n. pr. spomladni jegelčki (Primula veris), kurice (Helleborus niger), žanjevec (Polygala Chamaebuxus), jagodšje (Fragaria vesca), spomladni petoprstnik (Potentilla verna), regrad (Leontodon Taraxaci), plešec (Capsella burza pastoris), mrtve koprive (Lamium purpureum in maculatum) in dr.; kar potegne predvčeranjem popoldne mrzla burja in jelo je polagoma snežiti in do sinoči se je nasulo za dober pedanj na debelo snega po naši gori. Z mrzlo odejo pokrite so zdaj moje toliko mi priljubljene cvetlice in, Bog vé, kako dolgo bodo morale revice čakati, da jo jim raztopé južne sapice ali pa gorki solnčni žarki prebudivši je k novemu življenju. Mesto njih prikazale so se pa zdaj na oknih druge cvetlice, sicer mrzle, ledene, a tudi te so čudovito krasne. Le dobro jih ogleduj, ako ti je mogoče skozi „lupo“, in z menoj boš trdil, da ni ga slikarja na sveti,

koji bi bil zmožen, naslikati ktero takih, kakor jih skrivnostna narava in to še tako hitro. Pač krasno in čudapolno je vse v naravi.

Iz Motnika, 9. dec. Da se ne bode kdo nad menoj jezil ter napačne namene podtikal, hočem danes pisati o prav nedolžnih, ob enem pa tudi hudomušnih rečeh. Zunaj sneži in brije, kakor bi medvede trgal; v gorki sobi pa se srce veselja smehlja nad obilnim vspehom odličnega lista Ljubljanskega knezoškofa. Radosti čut prešinja žile, slišati iz ust sv. očeta besede: „Zahvalite se jim, tem dobrim otrokom, v mojem imenu, zahvalite se jim prav iskreno za njih darove ter jim sporočite, da jaz, njih papež, mislim na nje, da molim za nje, da jih blagoslovim.“ Kakor magnet so bile te besede na srca vernih, da ne v celó dveh dnevih so, smem slobodno trditi, skoraj vsi, razun kakega zanikrneža, svojo vestno dolžnost spolnili, da bi se milosti odpustkov papeževega blagoslova vdeležili. Tudi nismo pozabili svoj dar za Sarajevske zvonove na altar položiti. Naj bi oznanovali slavo božjo ter mir ljudem živim in mrtvim.

Zanesljivo bilo je tudi, mi smete verjeti, mnogo sv. obhajil darovanih v zadostovanje svetosti in pravičnosti božji zarad razžaljivih in oskrunljivih podob Verešaginovih. Prav priproste ljudi sem slišal reči: „Kaj je mogoče, da se tako pohujšanje na Dunaji daje in godi, ki je stolno mesto našega premilega cesarja?“ Oj ljuba priprostost, sem si mislil, naj bi ti vedela, kaj se vse na Dunaju in po mestih sploh godi s tiskom in dejanjem! Pač dobro, da se je Dunajski nadškof in kardinal tako vrlo potegnil za čast Odršenikovo; da škof Strossmayer ravno tako oistro ali še oistreje obsojuje pohujšljivo in zanikrno delo, nas toliko bolj veseli, ker je Slovan, in vé, kaj je Slovanu treba. Le v edinosti in v krščanstvu ima Slovan sijajno prihodnost, a drugače nikakor ne. Keđaj bo že vendar ta nori svet, ki tako rad židovsko-francoske in radikalne glasove sliši, to opustil. Prav dobro so jo naš mil. knezoškof pogodili, da so se tema dvema slavnima in tudi drugim škofom pridružili ter bogoskrunstvo obsodili. Na Boga in Odršenika našega pa stavimo vse zaupanje ter z njegovim prerokom pravimo: „Qui habitat in coelis, iridebit eos; et Dominus subsannabit eos.“ Da: „Dominus subsannabit omnes inimicos Ecclesiae et salutis nostrae.“

Domače novice.

(V sobi katoliške družbe) bode jutri ob 6. uri zvečer gosp. Anton Kržič nadaljeval podučno-zabavno berilo „o človeški sreči“ na korist katoliške rokodelske družbe. Vstopnina 20 kr. Občinstvo je vljudno vabljen.

(Pri današnji volitvi na Dolenjskem) dobil je grof Margheri 241, profesor Šuklje 343. In sicer sta dobila v Novem mestu M. 62, Š. 64; v Višnji gori M. 6, Š. 22; v Kostanjevici M. 20, Š. 13; v Črnomlju M. 12, Š. 84; v Metliki M. 6, Š. 108; Kočevje M. 64, Š. 13; Ribnica M. 34, Š. 18.

(Včerajšnje seje mestnega zbora) se je vdeležilo 17 odbornikov. G. župan naznanja, da je na godovni dan presvitle cesarice prosil gsp. deželnega predsednika, da naj sporoči presvitli gospej čestitko Ljubljanskega mesta, kar se je takoj zgodilo in se je presvitla cesarica zahvalila za-njo. Vodstvo „Rudečega križa“ vabi gg. mestne odbornike in magistratne uradnike, da bi pristopili k omenjenemu društvu. Pristopnina znaša 2 gld.

Mestni zastop sklene pristopiti k peticiji Dunajskega mesta, da naj se vojaški davek popolnoma zbrise pri revežih, ki so uvrsteni v 13. in 14. razred; zato naj se pa poviša bogatinom od 100 gld. na 200 in 300 gld. Magistratu naj se pa zato pobiranje dovoli 10% za odškodnino.

Vdovi ranjcega mestnega ekonoma Podkrajška določi se penzija letnih 266 gld. 66 kr., obema otrokoma pa vzgojevalnine po 40 gld. na leto.

Nadzornikoma v klavnici dovoli se prosta kurjava, ki bo za oba kakih 72 gld. veljala.

Slovenski učni jezik vpeljal se bo v tukajšnje slovenske ljudske šole začetkom bodočega šolskega leta. Nemščina se bode podučevala kot zapovedan predmet od tretjega razreda dalje. V nemški ljudski šoli določevati imajo pa stariši sami, ali naj se njihovi otroci učé slovenščine ali ne.

Gledé tega sklenilo se je na deželni šolski svet vložiti prošnjo, da se temu nasproti tudi v sloven-

skih ljudskih šolah od 3. razreda dalje le tisti slovenski otroci nemščine učiti morajo, katerih stariši to zahtevajo.

Služba laboranta na veliki realki podeli se J. Simončiču, dosedaj laborantu v lekarni g. Svobode proti letni plači 350 gl. in pa za stanovanje se mu odloči 80 gl. na leto.

(Mestni magistrat Ljubljanski) je izdal sledeči razglas: ker je nastopilo zimsko vreme, treba je p. n. hišne gospodarje in obrtnike v stolnem mestu deželnem iz javnih obzirav opominjati na naslednja določila, katerih se jim je držati natanko.

1. Kedarkoli zapade sneg, ga je brez posebne naročila oblastva nemudoma, in če zapade po noči, vsaj do 7. ure zjutraj s trotoarjev, oziroma tam kjer tratoarjev ni, najmanj eden meter na široko od zidu ali plota skidati in pomesti proti sredi ulic ali trgov. Ne gré pa na cesto zmetati večje kupe tacega snega, kateri je zdrčal raz streho, niti onih, ki se nabere po hišnih dvoriščih, temveč zvoziti je tiste v Ljubljanieo.

2. Ob južnem vremenu je skrbeti, da na trotoarji, sploh na potih ob hišah ne stojé luže pa da se ne nabere blato; če treba je večkrat na dan počediti pred hišami.

3. Keđar zmrzuje, tako da po tléh polzi, je požlebic po vsem trotoarji, na družih pešpotih poleg hiš pa najmaj eden meter na široko takó, oziroma vsaj do 7. ure zjutraj nasekati in v stran zmetati, postrgano pot pa če treba po večkrat na dan dobro potresti s peskom, prstjo ali kako drugo tako stvarjo.

Kdor se ne bo zmenil za ta določila, bo ostro kaznovan po ces. naredbi z 20. aprila 1854. leta, vrhu tega pa bo magistrat izvršiti dal dotično opuščeno ali nemarno stvorjeno delo na zanikernega gospodarja troške.

(Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani.) Nadzorstveni in ravnateljski odbor tega društva sklenil je v svoji skupni seji dné 6. dec. t. l., ktere so se vdeležili od nadzorstva dr. Josip Vošnjak, drd J. Kotnik in E. Ločnikar; od ravnateljskega odbora J. Knez, A. Jenko, Vinko Ogorelec in A. Knez, v dosego razširjenja zavoda, dovoli gledé hranilnih ulog zdatne priboljške. Tako se bode od novega leta 1886 zaračunjevale obresti hranilnih ulog od 1. in 15. vsacega meseca, mesto dosedajnega mesečnega zaračunjevanja. Visokost obresti hranilnim ulogom ostane za odpovedi v pravilih določenih (pod 100 gl. vsaki uradni dan, do 300 gl. po odpovedi v 8 dneh in čez 300 gl. po odpovedi v 30 dneh) kakor do sedaj po 4½%. Proti 6 mesečni odpovedi zaračunjevale se bodo pa 5% obresti. Posojila dovoljuje društvo kakor do sedaj po 6% priračunivši si uradne stroške.

(Čoln vtrgal) se je sinoči ob 9. uri v Trnovem na Ljubljani, v katerem je nekdo pijan stal in na pomagaje klical. Voda je vrteči se čoln, napolnjen z drvami, nesla do mesarskega mostu, kjer se je še le redarjem posrečilo, vjeti ga in h kraji spraviti.

(Iz Št. Petra na Krasu) se nam 10. dec. piše, da so bili tam preteklo sredo in četrtek siloviti viharji. Burja je silovito pihala in droben snežiček semtrtje raznašala. Ni bilo za izpod strehe. Po enih krajih je bila cesta kakor pometena, po drugih so bili velikanski kupi snega nanešeni, da je bilo treba semtrtje zamete po veliki cesti razkidavati. Čudna je ta burja, čutiš jo tudi pri gorki peči in celó v postelji. Okna imaš vsa zabita, vrata zaprta, pa povsod ti snega napiha: v vežo, v sobe in med opeko pod streho. — Železnični vlakovi so imeli velike zamude. — Danes, v petek, se je burja pomirila. — Volkovi nas hodijo vedno strašiti. V sredo zjutraj so ga v domači vasi čutili. Stikal je po naših „borjačah“ (dvoriščih) za plenom. Vendar se noče nikomur posrečiti, da bi mu kožuh prevotlil.

(Dolenjsko pevsko društvo v Rudolfovem) bode imelo svoj redni občni zbor dne 20. dec. t. l. v prostorih prvega „Narodnega doma“ v Rudolfovem. Pričetek točno ob dveh popoldne. Spored: Nagovor predsednika; poročilo blagajnika, tajnika in arhivarja; shodni predlogi in volitev novega odbora. K temu zborovanju se uljudno vabijo vsi p. n. domači in zunanji udje. Odbor.

(Stalno nastavljena) sta učitelja gg. Anton Ozimek, nadučitelj v Dolenji Vasi pri Ribnici, in Ivan Toman v Hotiču pri Litiji.

(Šole so se zaprle) zarad nalezljivih bolezni v Mirni peči, Doberniku in Stopičah v Novomeškem okraji. Več otrok je že pomrlo.

Razne reči.

— Vereščaginove slike presojuje v „Vaterlandu“ nekdo, ki je bil več časa v obljubljeni deželi, in je te kraje sam videl, ktere Vereščagin v slikah predstavlja. Iz tega stališča se ta kritik nič kaj laskavo ne izraža o glasovitem ruskem slikarji. — Od kod pa je dobil Vereščagin vzor za slike? Imenovani kritik navaja tukaj dvoje virov. On se je ravnal prvič po tisti izobraženosti na Ruskem, ki nad vsem razodenjem Božjem dvomi, tem so židovske, kristijanom sovražno pripovedke, verjetniši, kakor nepretrgana vrsta jasnih zgodovinskih dokazov, ki so se ohranili po krščanskih cerkvah. Drugo pa je, da Vereščagin menda res ne more vzorne (idealne) lepote naslikati. On riše in naslikuje to, kar dandanes vidi na slikah, ki nam imajo predstavljati tiste čase, v katerih je Zveličar živel, ko je po vzhodu merodajna bila grška omika. Pri Vereščaginu pa vidimo, da nasilstvo ruske državne cerkve vpliva ne le na političko življenje, marveč tudi na cerkveno umetnost. — V bizantinski umetnosti ni ga napredka, kar se tiče novih misel, marveč vidi se le večja ali manjša spretnost v slikanju. — Tako presojujejo strokovnjaki Vereščaginove slike.

— Anam in Tonkin imata 12—15 milijonov ljudi. Lepo polje francoskim trgovcem. — A treba se bode bolje pobriniti nego so storili v Kohin-Kini, ktero že posedujejo 30 let. Vendar se ni tam naselilo više nego 2000 Francozov, med katerim je uradnikov 1100, drugi so pa večidel pri misijonih, ki so tam spreobrili h krščanski veri 190 do 200 tisoč domačinov. Toraj se ni čuditi, da je zunanja kupčija v Kohin-Kini, ki stoji 1.600.000 prebivalcev skoraj popolnoma v rokah Angležev in Nemcev. Blaga se uvozi za 65 milijonov, med temi je le za 8 milijonov francoskega, od tega pa je polovica za vojake tam nastavljene. Izvozi se iz Kohin-Kine za 16 milijonov, prihodki krijejo stroške, katerih je 30 milijonov. Za posadko je 2300 Francozov in 2500 domačinov. Tedaj je upanje, da bode moč preobladati Tonkin in Anam, ako bode tam 6000—8000 Francozov in 12.000—15.000 domačinov. A treba je, da se red napravi in da dobi dobro upravo. Veliko je škodovalo, da so bili viši poveljniki večkrat premeščeni, in da so poslali tje civilnega komisarja.

Telegrami.

Dunaj, 12. dec. „Polit. Corr.“ prinaša iz Belega grada včeraj novico, da se je minister zunanjih zadev zopet obrnil do veselil s pisanjem, v katerem predlaga da naj bi med Srbi in Bolgari razsodila mednarodna vojaška komisija, da bi se neznosni položaj odpravil, iz katerega bi se moral zopet boj pričeti, ter prosi, da bi velesile predlog sprejele.

Zadar, 11. dec. Sošaljne telegrame sprejela je Jovanovičeva vdova od cesarske družine in večinoma vsih nadvojvod. Tudi grof Taaffe sporočil ji je svoje sožalje; enak telegram došel je od črnogorske kneginje Milene.

Sofija, 12. dec. Minister zunanjih zadev pisal je velesilam in razložil vzroke, zakaj da Bolgari ne morejo sprejeti srbskih predlogov o premirju; on se nadja da se bodo velesile za Bolgare potegnile, da jim bo mogoče skleniti premirje, kteremu bode sledil častno sklenjen in dolgotrajen mir.

London, 12. dec. „Times“ pravi, da je orijentalno vprašanje v resnici rešeno, ker so tri cesarstva opustila zahtevanje po napravi statusa quo ante.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr., — domača 6 gl. 92 kr. — Rž 6 gl. 28 kr. — Ječmen 4 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 78 kr. — Proso 6 gl. 44 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 70 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akije avstr.-ogorske banke	874 „ — „
Kreditne akije	293 „ 75 „
London	125 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 97 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Tuji.

10. decembra.

Pri **Maliču**: Emil pl. Brunner, c. k. ministerialni koncipist, s soprogo, z Dunaja. — Winterholer, Hradatz, Turnovskij, trgovci, z Dunaja. — Josip Steinmetz, c. k. okrajni zdravnik, iz Kranja.

Pri **Stonu**: Jakob Freitag, stavb. mojster, s soprogo, iz Amerike. — Feliks Grandjean, zasebnik, z družino, z Dunaja. — Dr. Morgenstern, žurnalista, s soprogo, z Dunaja.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Josip Jerič.

Litter in Kisch, trgovca, z Dunaja. — Gvidon Saak, nadinženir, iz Leobersdorfa. — J. Stein, zasebnik, iz Trsta. — Oton Homann, posestnik, iz Radolice. — Frane Kovac, učitelj, s soprogo, iz Zatičine. — S. Meinhold, oskrbnik, z Dolenjskega.

Pri **Tavčarju**: Anton Fröhlich, posestnik, iz Kamnika.

— Anton Berce, kaplan, iz Senožet. — Pri **Južnem kolodvoru**: Ana in Josip Bizjak, posestnika, iz Mokronoga. — Lah in Lipovac, posestnika, iz Loza.

Slovenci! Pozor!

Nov, izvorno ilustrovan šaliv in satirsk list

„ROGAČ“

prišel bode z novim letom izhajati po dvakrat na mesec in sicer 1. in 15. dan na celi polji (osem strani) velike četvorke.

Naročnina 3 gl. za celo leto, 1 gl. 50 kr. za polu leta in 80 kr. za četrt leta blagovoli naj se pošiljati (1)

upravnistvu „ROGAČA“

v Ljubljani, na Kongresnem trgu, v R. Kirbisehvi hiši.

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice za želodec,

MARIA-ZELLER TROPFEN NUR ECHT BEI APOTHEKER TRNKOCZY LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodec in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodec, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezn na vrane, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri U. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žicah, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezn čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnil sem na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res, imel je čudovit vseh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprstili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, z vsem spoštovanjem vdani

(24)

Franc Jug, posestnik v Šušarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljše vrste, izborne zoper braunore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajo osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodec, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrše se takoj v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža v Ljubljani.

Podpisani priporoča svojo zalogo

bruseljskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: **suknene klobuke** (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo ali temnorjave, svetlo ali temnosive, svetlo ali temnozeleno itd., po 2 gl. 20 kr.; **trde klobuke**, najnovejši izdelek, **rujave ali črne**, dobro blago, od 2 gl. 20 kr., naprej do 4 gl. 50 kr.; **svilnate cilindre**, najfinejša roba in najlepši izdelek, po 4 gl. 50 kr.; **klobuke za dečke** od 1 gl. 20 kr. naprej; nadalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate

(9) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

Prave garantirane

voščene sveče

in (3)

voščene zavitke

priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

Oroslav Dolenc,

svečar v Ljubljani.

Ze 50 let

na Dunaji obstoječa, sloveča velikotrgovska hiša

„pri dobrem pastirju“

(„zum guten Hirten“), (1)

poprej Vinko Strohschneider na Dunaji,

l., Rothenthurmstrasse 14, razprodaja svojo zalogo pravega Brnskega suknenege blagá iz ovčje volne

v kosovih, ki za vsako obleko za gospode zadostujejo posebno trdnih po sledečih silno nizkih a stalnih cenah:

II. vrste za celo obleko po 3 gl. 50 kr.

I. „ „ „ „ 4 „ 50 „

Uzorec ne moremo razpošiljati, pač pa se zavezemo s tem javno, da sprejmemo brez ugovora nazaj, kar bi ne ugajalo.

Blago razpošiljamo, ne da bi zavoj kaj računili, proti predplači svote ali pa proti povzetju.

Čudež obrtnije!!

so najnovejše izvrstne, urejene (2)

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

Imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, izdolben, kazališče prekrasno in napojeno s c. kr. priv. svetilom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za dobro svetlobo sem porok na kar se pismeno zavežem. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz sam sem izumil te ure in jih zarad tega tako poceni prodajam, ker jih imam še več sto v zalogi pa — denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko veljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.